

A RECKLINGHAUSEN-KÓR ENTERÁLIS MANIFESZTÁCIÓJA

Hajdu Mária¹, Krutsay Miklós¹, Chanis William²
Magyar Imre Kórház, 1Patológiai Osztály, 2Sebészeti Osztály, Ajka

Levelezési cím:

Dr. Krutsay Miklós

Magyar Imre Kórház

8401 Ajka

Korányi Frigyes u. 1.

Telefon:

(06-88) 521-800/170

Fax: (06-88) 512-847

e-mail:

krutsaym@korhazajka.hu

BEVEZETÉS

A neurofi bromatosis (NF) familiáris, autoszomális domináns öröklődésű betegség. Gyakoribb, perifériás formája a kb. 1:4000 prevalenciájú, 1:3000 incidenciájú Recklinghausen-kór (NF I), amelyet a perifériás idegeken, főként a bőrben fellépő multiplex neurofi bromák, a bőr „café au lait” foltjai és a szivárványhártya Lischcsomói jellemeznek (9). A jelentősen ritkább centrális forma (NF II), amelynek prevalenciája kb. 1:200 000, incidenciája 1:50 000, típusos esetben a VIII. agyideg kétoldali neurinomájával (acusticus neuroma), következményes hallás- és egyensúlyzavarral jár. A neurofi bromatosis kialakulásáért felelős, mutáns gén a 17. ill. a 22. kromoszómán helyezkedik el. Az eseteknek mintegy fele spontán, de novo mutáció.

Recklinghausen-kórban csontelváltozások is előfordulnak, és a belső szervekben is gyakran keletkeznek különböző szöveti szerkezetű benignus és malignus daganatok (3). A hasi szervek (gyomor, bél, máj, bélfodor, retroperitoneum) akár a betegek negyedrésznél érintettek lehetnek (10, 15). A betegség névadója is ilyen kórképet írt le 1882-ben (11). Hochberg és mtsai 1974-ig 32, gastrointestinalis tumorra járó esetet találtak az irodalomban (5). Az utóbbi években megsaporodtak azok a közlemények, amelyek a gastrointestinalis stromalis tumor és neurofi bromatosis együtt es előfordulásáról számolnak be (7, 8, 13, 14).

ESETISMERTETÉS

A Recklinghausen-kórban szenvedő, 52 éves nőbetegnél

(1. ábra) acut has miatt műtétet végeztek, amelynél perforatióra gyanús éhbélrészletet, egy bélfodordaganatot és egy bőrdaganatot távolítottak el. Ezek patológiai lelete: 33 cm hosszú vékonybélrészlet. Hashártyáján számos borsszemnyi-zölddiónyi szürkésfehér göb domborodik elő (2. ábra). Egy nagyobb göb hashártyája sötétszederjes, bevérzett, állománya ujjbegynyi területen ellágyult, vörhenyes, itt felszíne kifoszlott. A nyálkahártya szabad szemmel elváltozást nem mutat. Érkezett még egy csontos, mogyorónyi, szürkésfehér daganat és

egy kicsiny bőrrészlet, felszínén borsszemnyi göbbel.

Mikroszkóppal a bél hashártyája alatt elhelyezkedő daganatokban dús rácsrosthálózatban keskeny, orsóalakú, pálcika-magvú sejtek egymást keresztező,

1. ábra. Neurofi bromák a beteg hátbőrén

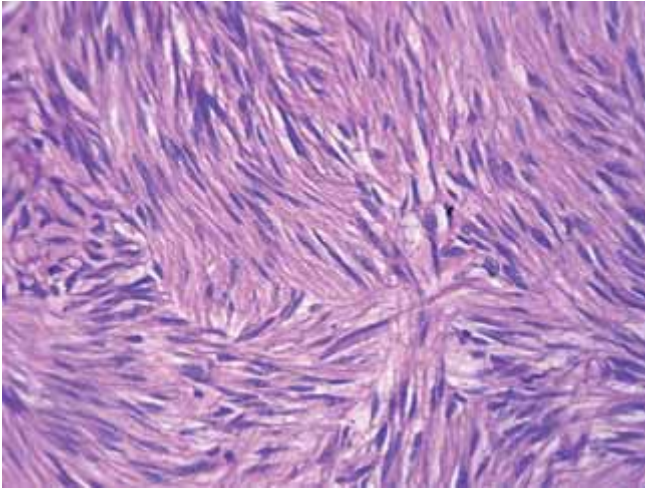
széles nyálábjai figyelhetők meg (3., 4. ábra).

A sejtmagok néhol párhuzamos sorokba rendeződtek.

A sejtek simaizomaktin-negatívak, nagy részük vimentin- és S-100-pozitív. Egyes területeken a sejtek szétzilálódtak, laza hálózatot képeznek, köztük a rostos alapváz meggyérült. A daganatok a bélfal izomrétegének középső részéből indulnak ki, beterjednek

2. ábra. Az eltávolított éhbélszakasz

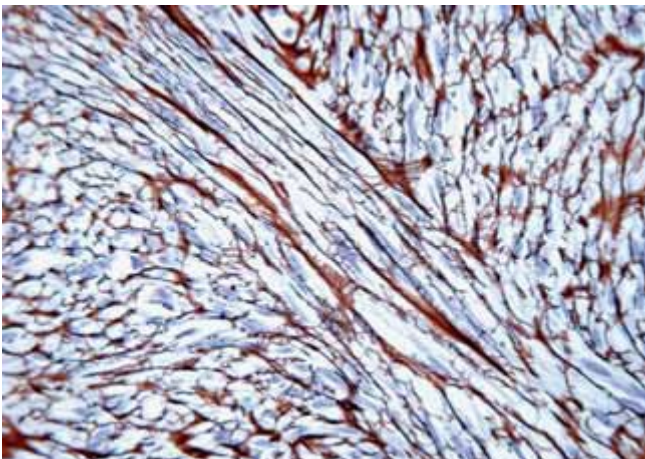
t. éhbélszakasz

az izomnyalábok közé, tokjuk nincsen. Az

ellágyult göb részben elhalt, benne számos tág, néhol rögösödött ér tűnik szembe. A bélnyálkahártyán elváltozás nem észlelhető. A bélfodorból származó daganat elszórt fibroblastokat és néhány hízósejtet tartalmazó alapvázában rendezetlen lefutású, széles kollagénrost-nyalábok húzódnak (5., 6. ábra). A kis

3. ábra. Neurinoma a bélről. Antoni A-típusú terület. HE-festés

erek fala vastagon kollagenizálódott . A fibroblastok

magja polimorf, gyakran vakuólum látható benne.

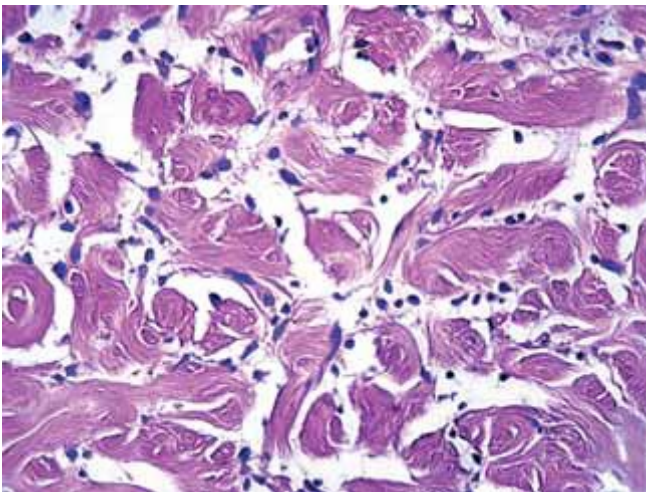
Osztódó sejteket a daganatokban nem találtunk. A

bőrrészleten lévő borsszemnyi göb laza rostszerkezetű

neurofibromának felelt meg (7. ábra).

4. ábra. A neurinoma rácsrosthálózata. Kötőszövet-impregnáció

MEGBESZÉLÉS

A gyomor-béltraktus jóindulatú daganatainak kb.

6%-a neurogén eredetű, a Schwann-sejtekből származó

neurinoma vagy az endoneurium kötőszövetéből

eredő neurofi broma (15). A neurofi bromatosis I-hez társuló

szoliter vagy multiplex hasi daganatok többsége a

jejunumból vagy a gyomorból indul ki. Ezek leggyak

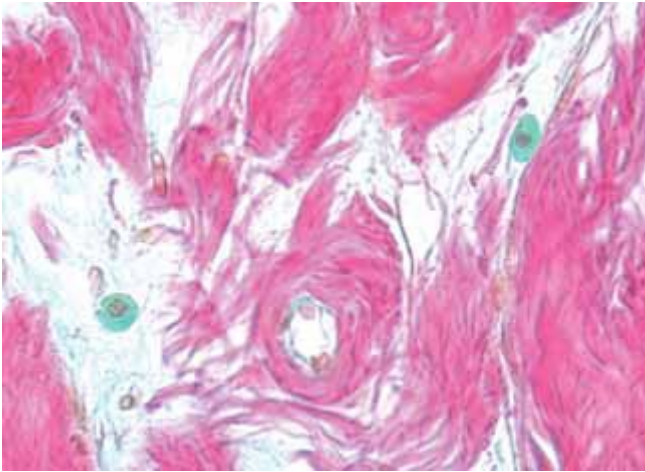
rabban neurofi bromák (72%), de lehetnek leiomyomák,

5. ábra. Rostdús neurofi broma a bélfodorból. HE-festés

stromatumorok

ganglioneuromák, gastrointestinalis

(6–8, 13, 14), carcinoidok (12), phaeochromocytomák (1,

7, 14), adenocarcinomák (10) is. A magyar irodalomban

Bajor és mtsai (2) Recklinghausen-kóros beteg icterust

okozó epevezeték-neurofi bromájáról számoltak be. Simon

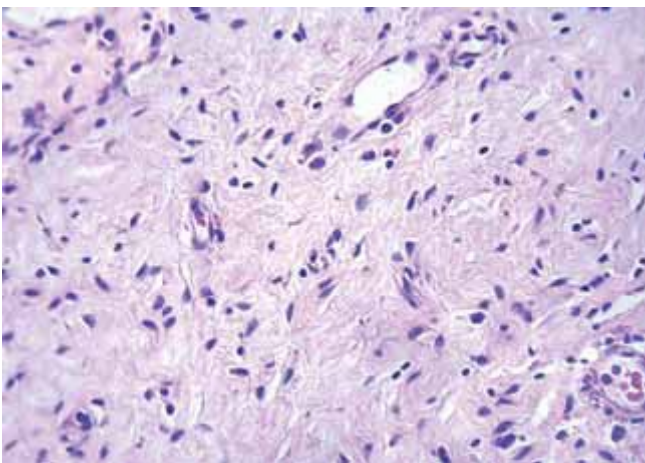
és mtsai (12) esetében a betegség a Vater-papilla

carcinoid tumorával, Ábrahám és mtsai (1) esetében

phaeochromocytomával társult. A Hochberg és mtsai

6. ábra. Hízósejtek a bélfodor-neurofi bromában.

HCl-alkoholos alcianzöld–Van Gieson-festés

(5) által összegyűjtött esetek nagy része neurofi broma

ill. leiomyoma volt, közöttük csak egy neurilemmoma

(schwannoma, neurinoma) fordult elő. A gyomor és a bél

neurofi bromái és neurinomái többnyire subserosusak, és

az Auerbach-plexusból erednek (10). E tumorok 5–15%-a válik malignussá (15), szemben a Recklinghausen-kórtól mentes betegekben előforduló, szoliter, általában

7. ábra. Neurofi broma a bőrből. HE-festés

Esetünkben jóindulatú neurogén daganatokkal.
főként az éhbéltumorok neurinomáknak bizonyultak,
bélfodordaganat kollagénben Antoni A-típusú szerkezettel. A
dús neurofi bromának felelt meg.

Mellékletek (1)

- A RECKLINGHAUSEN-KÓR ENTERÁLIS MANIFESZTÁCIÓJA.pdf dátum: 2010.03.17. 18:57, létrehozta: NF Hungary (1. verzió)
2781 kB [Megtekintés](#) [Letöltés](#)

Megjegyzések (1)

[_displayNameOrEmail_ - _time_ - Eltávolítás](#)

[_text_](#)

NF Hungary - 2010.03.17. 18:28

IRODALOM

1. Ábrahám Gy, Tószegi A, Mohácsi G, et al. Phaeo? romocytoma Re? linghausen neurofi bromatosisban. Orvosi Hetilap 131:1469–1476, 1990
2. Bajor J, Garamszegi M, Grexa E, et al. Epeútelzáródást okozó neurofi broma Re? linghausen-kóros betegben. Orvosi Hetilap 143:1947–1950, 2002
3. Baráth B, Krenács L, Bodocsi M. Multiplex agy-gerincvelői daganat neurofi bromatosis részjelenségeként. Ideggyógy Szemle

46:329–333, 1993

4. Davis GB, Berk RN. Interstitial neurofibromas in von Recklinghausen's disease. *Am J Gastroenterol* 60:410–414, 1973
5. Hoferberg FH, Dasilva AB, Galdabini J, et al. Gastrointestinal involvement in von Recklinghausen's neurofibromatosis. *Neurology* 24:1144–1151, 1974
6. Katsanos KH., Economou M, Kamina S, et al. Solitary rectal neurofibroma in von Recklinghausen's disease. *Ann Gastroenterol* 18:88–90, 2005
7. Kramer K, Hasel C, Aschoff AJ, et al. Multiple gastrointestinal stromal tumors and bilateral pheochromocytoma in neurofibromatosis. *World J Gastroenterol* 13:3384–3387, 2007
8. Miekinen M, Fetscher JF, Sobin LH, et al. Gastrointestinal stromal tumors in patients with neurofibromatosis 1. *Am J Surg* 30:90–96, 2006
9. Poyhönen M, Kytölä S, Leisti J. Epidemiology of neurofibromatosis type 1 (NF 1) in northern Finland. *J Med Genet* 37:632–636, 2000
10. Rastogi J. Intra-abdominal manifestation of von Recklinghausen's disease. *Saudi J Gastroenterol* 14:80–82, 2008
11. Recklinghausen FD. Über die multiplen Fibrome der Haut und ihre Beziehung zu den multiplen Neuromen. *Festschrift für Rudolf Virchow*. A. Hirschwald. Berlin, 1882
12. Simon L, Kiss J, Kovács H, et al. Neurofibromatosis (von Recklinghausen-betegség) és carcinoid tumor a Vater-papillán. *Orvosi Hetilap* 136:2287–2292, 1995
13. Takazawa Y, Sakuraj S, Sakuma Y, et al. Gastrointestinal stromal tumors of neurofibromatosis type I (von Recklinghausen's disease). *Am J Surg Pathol* 29:755–763, 2005
14. Teramoto S, Ota T, Maniwa A, et al. Two von Recklinghausen's disease cases with pheochromocytomas and gastrointestinal stromal tumors (GIST) in combination. *Int J Urol* 14:73–74, 2007
15. Vujic I, Sbrocchi, RD, Stanley JH, et al. Angiographic demonstration of gastrointestinal neurofibromas in von Recklinghausen's disease. *Gastrointest Radiol* 6:283–284, 1983